

Српска академија образовања, Београд, је у сали Учитељског факултета у Београду 18. 04. 2019. одржала научни скуп на тему: *СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА – ПРОСВЕТА, ШКОЛСТВО И ПЕДАГОГИЈА У СРБА*. Овим скупом се Српска академија образовања укључила у обележавање значајног јубилеја Српске православне цркве – осам векова од стицања аутокефалности.

Уводну реч на скупу дао је председник САО акад. проф. др Никола Поткоњак у оквиру које су присутни минутом ћутања одали пошту преминулим члановима САО: акад. проф. др Владети Тешић и акад. проф. др Павлу Опавском.

Скупу се на отварању обратио и декан Учитељског факултета у Београду акад. проф. др Данко Мандић у име домаћина, Учитеског факултета у Београду и у име Заједнице Учитељских факултета Србије, са освртом на значај теме и жеље за успешан рад скупа.

Модератор скупа био је академик протојереј ставрофор др Драгомир Сандо.

Уводно излагање поднео је акад. проф. др Никола Поткоњак на тему: *СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА – ПРОСВЕТА, ШКОЛСТВО И ПЕДАГОГИЈА У СРБА* (поводом осам векова аутокефалности СПЦ), које се може наћи на сајту САО; линк: <http://www.sao.org.rs/documents/2018/SPC%20-%20prosveta,%20skolstvo%20i%20pedagogija%20u%20Srba.pdf>, а из кога је врло инспиративно на скупу деловао део који се овде издваја:

„Из напред реченог могло би се закључити да савремена педагогија у Срба не може (не би требало) да свој циљ васпитања изводи само из уско схваћених свакодневних индивидуалних и друштвених потреба човека и његове заједнице, да не може бити само у функцији образовања и оспособљавања човека за потребе тржишта радне снаге, у функцији парцијалног развијања људског бића и његове личности, да не може васпитање схватати и сводити само на образовање човека – ограничавати га само на стицање неопходних знања и путем њих само на развијање умних снага човека, само на стицање навика и умења потребних човеку за одређени друштвени рад (посао, занимање, животни позив) и због тога потпуно занемарити и/или изоставити васпитавање човека за врлине и вредности, запостављати развијање духовности у сваког човека, то не може бити педагогија која не уважава и не поштује природну различитост (индивидуалитет) људских бића, која стално не тражи и не налази прави однос између индивидуализације и социјализације у процесу васпитавања, која не уважава чињенице да су односи и комуникације са окружењем (природним, друштвеним, еколошким), са ближњима појединачно и са заједницом у целини и са самим собом, као и слободно и активно партнерство васпитаника са васпитачима (широко схватајући садржај овог термина) основа и суштина сваког правог васпитавања, сваког развијања и усавршавања наслеђених природних дарова и оформљавања јединствене, целоовите и хармоничне људске личности у сваког човека! То једино може и треба да буде предмет те нове дагогије у Срба! Једном речју педагогија у Срба (данашња и сутрашња) свој циљ васпитања треба да изводи из целовито схваћеног смисла човекова живота, да буде 35 усредсређена на пружање помоћи путем васпитања у процесу свестраног и хармичног развијања и усавршавања тоталитета људског бића и целовитости његове личности; то мора бити педагогија слободног развијања свих природних (божанских) дарова, различитих код људи, педагогија у чијем васпитању неће бити никакве присиле и притисака у процесу развијања и усавршавања човека и његове природе, педагогија која налази праву меру између индивидуалног и социјалног развоја свакога појединачно, педагогија односа и комуникација, слободног и активног партнерства свих чинилаца у процесу васпитавања човека, педагогија у којој субјекатска позиција васпитаника, схваћеним онаквим какав он стварно јесте, процес у коме његова активност стално прераста у самоактивност, развијање у саморазвијање усавршавање у самоусавршавање и васпитање у самоваспитање, сви заједно у јединствен, изнутра кохерентан, широки и свеобухватни дијалектички педагошки процес раићења, сазревања, развијања и усавршавања - васпитавања човека као тоталног (људског, божанског) бића и целовите личности, што траје током

целог његовог живота. Једном речју, у педагогији у Срба треба на нов начин утврдити циљ васпитања и на основу тога, у оквиру напред реченог, наћи нову одредбу њеног предмета – васпитања, схватајући га целовито и у свим његовим појединостима, у њој треба на нов начин решити питања дијалектичког односа узајамности, повезаности и прожимања процеса развијања, усавршавања и васпитавања како индивидуалитета човека тако и његове социјализације, на нов начин треба у тој педагогији утврдити позицију васпитаника и свих чинилаца који чине процес васпитања, који треба да је саставни део целокупног живота сваког детета - човека и који ће трајати колико и сам тај човека и његова мисија на овом свету“.

Остали учесници и теме:

- Академик протојереј ставрофор др Драгомир Сандо, Универзитет у Београду, Православни богословски факултет, *ВИСОКО (УНИВЕРЗИТЕТСКО) ШКОЛСТВО СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ*;
- Акад. проф. Др Грозданка Гојков, Српска академија образовања, *ГРАМАТИКАЛНА ШКОЛА У ВРШЦУ (1790–1819)*;
- Акад- проф- др Горан М. Максимовић, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, *УЛОГА СРПСКИХ МОНАХА У КОНСТИТУТИВНИМ ТОКОВИМА НОВЕ СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ*;
- Акад. проф. др Миле Ђ. Илић, проф. др Тајјана В. Михајловић, Универзитет у Баљалуци, Филозофски факултет, *ХРИСТОЛИКОСТ ПЕДАГОГИЈЕ СВЕТОГ САВЕ*;
- Монах мр Игњатије Марковић (докторанд), Универзитет у Београду, Православни богословски факултет, *СРЕДЊОШКОЛСКО БОГОСЛОВСКО ОБРАЗОВАЊЕ У СПЦ*;
- Др Нинослав Качарић, *Верске просветне прилике у српском друштвеном контексту – историјски осврт, АУТОКЕФАЛИЈА КАО СТРУКТУРАЛНИ ПРИНЦИП ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ*;
- Акад. проф. др Стана Смиљковић, Универзитет у Нишу, Педагошки факултет у Врању, *РЕЛИГИОЗНА МИСАО КРОЗ ЕСТЕТИКУ У „МОЛИТВАМА НА ЈЕЗЕРУ“ НИКОЛАЈА ВЕЛИМИРОВИЋА*;
- др Зоран Ранковић, *Универзитет у Београду, Православни Богословски факултет, ЈЕЗИК СРПСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ (ИЛИ/И: КОСТАНТИН КОСТЕНЕЧКИ О УЧЕЊУ ЧИТАЊА*;
- Др Зоран Момчиловић, Униветитет у Нишу, Учитељски факултет Врање, *РЕЛИГИЈА У ОГЛЕДАЛУ ПОРОДИЧНЕ ПЕДАГОГИЈЕ*;
- Др Бошко Љ. Миловановић, *СВЕТОСАВСКО ПРОСВЕТНО ПРЕДАЊЕ БЕСЕДА О ПРАВОЈ ВЕРИ*,
- Проф. др Александар М. Петровић, *КУЛТУРНИ ДОПРИНОСИ ПРЕВОДИЛАЧКЕ ДЕЛАНОСТИ ИНОКА ИСАИЈЕ У СРБИЈИ ОКО МАРИЧКЕ БИТКЕ*;
- Бранислава Јордановић, Педагошки музеј Београд, *О БУКВАРИМА ИЛИ КЊИГАМА ПОЧЕТНИЦАМА У СРПСКОЈ ПРОСВЕТИ*;
- Презвитер др Ратко Хрваћанин, Универзитет у Београду, Православни Богословски факултет, *ДОПРИНОС СТАРОГ СРПског ШТАМПАРСТВА РАЗВОЈУ ОБРАЗОВАЊА У СРБИЈИ* (саопштење представља др Зоран Ранковић);
- Зорица и Снежана Влајковац, ОШ “Мара Јанковић”, Кусић, *ВЕРСКА НАСТАВА У СРБИЈИ У ПРОШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ*.

Након саопштења и дискусија завршне напомене о року слања радова и њиховој објави у Годишњаку САО дали су претседник САО акад. проф. др Никола Поткоњак и акад. проф. др Драгомир Сандо.

Напомена: Објава Годишњака САО биће на сајту САО, а у мањем тиражу и у папирној верзији током маја и јуна исте године.